

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 111/2014 -25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. marca 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Jána Lubyho predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti SLOVENSKÉ LIEČEBNÉ KÚPELE PIEŠŤANY, a. s., Winterova 29, Piešťany, zastúpenej Advokátskou kanceláriou BIZOŇ & PARTNERS, s. r. o., Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava, konajúcou prostredníctvom konateľ a advokáta JUDr. Juraja Bizoňa, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 31 Ncb 7/2012-1126 z 19. októbra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti SLOVENSKÉ LIEČEBNÉ KÚPELE PIEŠŤANY, a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. decembra 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti SLOVENSKÉ LIEČEBNÉ KÚPELE PIEŠŤANY, a. s., Winterova 29, Piešťany (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 31 Ncb 7/2012-1126 z 19. októbra 2012 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“ alebo „napadnuté rozhodnutie“).

Z obsahu sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka je odporkyňou v súdnom konaní o zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 2 655 513,51 € s príslušenstvom vedenom Okresným súdom Piešťany (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 6 Cb 2/2008 a v konaní o zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 86 469,33 € s príslušenstvom vedenom okresným súdom pod sp. zn. 6 Cb 8/2008.

V priebehu konania sp. zn. 6 Cb 2/2008 sťažovateľka podaním doručeným okresnému súdu 19. septembra 2012 uplatnila proti sudcovi konajúcemu vo veci námietku zaujatosti. Túto námietku odôvodnila s poukazom na to, že jej uvedený sudca opakovane jednostranným nezákonným rozhodnutím v označených konaniach odňal možnosť konať pred súdom, pričom porušenie jej procesných práv bolo v konaní sp. zn. 6 Cb 2/2008 konštatované rozhodnutím krajského súdu č. k. 21 Cob 48/2009-691 z 29. mája 2009, ktorým bol zrušený predchádzajúci rozsudok okresného súdu, a následne tiež rozhodnutím krajského súdu č. k. 21 Cob 16/2012 z 19. júla 2012, ktorým bolo tiež zrušené meritórne rozhodnutie okresného súdu.

Vo veci konajúci sudca vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že námietku zaujatosti považuje za nedôvodnú, keďže nemá žiadny pomer k prerokúvanej veci ani účastníkom konania, či k ich právnym zástupcom.

Krajský súd v napadnutom rozhodnutí po tom, ako konštatoval, že „[n]estrannosť sudcu aj v takomto prípade nemožno posudzovať iba na základe subjektívneho stanoviska sudcu, avšak ani iba na základe subjektívneho stanoviska dotknutého účastníka konania, ale aj na základe konkrétnych objektívnych okolností, vrátane okolností týkajúcich sa flagrantly a závažnosti – intenzity porušenia procesného predpisu, z ktorých by bolo prípadne možné usudzovať priamo na zvýhodňujúci či poškodzujúci zámer sudcu“, uviedol, že „[v] danom prípade sa sudca v konaní Okresného súdu Piešťany 6 Cb 2/2008, ktorého účastníkom bol žalovaný, dopustil v roku 2008, v predmetnej veci v roku 2011 výlučne v súvislosti s nedôsledným odôvodnením rozhodnutia (podľa zaužívanej súdnej praxe môžu byť nedostatky odôvodnenia rozhodnutia posudzované ako postup súdu odnímajúci účastníkovi možnosť konať pred súdom), ktoré aj s prihliadnutím na právnu a skutkovú obťažnosť prejednávanej veci, skutočnosť, že žalovaným je obchodná spoločnosť, a absenciu akýchkoľvek iných okolností nasvedčujúcich možnej zaujatosti sudcu voči tomuto účastníkovi, bez snahy zľahčovať nedostatky rozhodnutia, neposkytujú vznesenej námietke objektívny základ“. Z týchto dôvodov krajský súd rozhodol, že sťažovateľkou namietaný sudca nie je vylúčený z prerokúvania a rozhodovania veci.

Proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu podala sťažovateľka podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sťažnosť, ktorú v súvislosti s namietaným porušením ňou označených práv odôvodnila s poukazom na nedostatočnosť jeho odôvodnenia a z toho vyplývajúcu ústavnú neudržateľnosť, pretože krajský súd sa podľa nej vôbec nezaoberal dôvodmi uplatnenia námietky zaujatosti, konkrétne tým, že namietaný sudca okresného súdu v priebehu konania sp. zn. 6 Cb 2/2008 (i) nepredložil riadne uplatnenú námietku zaujatosti nadriadenému súdu, (ii) nerozhodol o jej návrhu na prerušenie konania, (iii) nerozhodol o jej návrhu na pristúpenie vedľajšieho účastníka do konania, a to všetko bez toho, aby sa s týmito procesnými návrhmi vysporiadal v odôvodnení meritórneho rozhodnutia.

Sťažovateľka ďalej v sťažnosti uvádza, že krajský súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia bližšie nezrejmlil, na základe akých úvah dospel k záveru o skutkovej a právnej obťažnosti veci, keď na ňu prihliadal pri posudzovaní namietaného postupu sudcu.

Následne sťažovateľka aj „na pozadí“ rozhodovacej činnosti „vyšších súdov“ – ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva – tvrdí, že krajský súd v okolnostiach danej veci nerešpektoval závery vyplývajúce z ich rozhodovacej činnosti, keď pri posudzovaní nezaujatosti namietaného sudcu náležitým spôsobom nevyhodnotil jej objektívnu stránku (sudca sa objektívne tretím osobám javí ako nezaujatý – zdanie nezaujatosti). Podľa sťažovateľky rozhodujúce pri posudzovaní námietky zaujatosti nie je len stanovisko namietaného sudcu (subjektívna stránka – sudca sa necíti byť zaujatý), ale aj existencia objektívnych skutočností, ktoré vzbudzujú pochybnosť o jeho nestrannosti v očiach strán a verejnosti (objektívna stránka). Tým, že krajský súd dostatočným spôsobom neposudzoval objektívnu stránku zaujatosti, sa mal neprípustným spôsobom odchýliť aj od doterajšej judikatúry všeobecných súdov.

Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné práva obchodnej spoločnosti SLOVENSKÉ LIEČEBNÉ KÚPELE PIEŠŤANY, a. s.

- na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd,

- nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd,

- na spravodlivý proces a na prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 31 Ncb 7/2012-1126 zo dňa 19. 10. 2012 porušené boli.

Uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 31 Ncb 7/2012-1126 zo dňa 19. 10. 2012 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

Krajský súd v Trnave je povinný uhradiť obchodnej spoločnosti SLOVENSKE LIEČEBNÉ KÚPELE PIEŠŤANY, a. s., trovy konania v sume 323,52 € (slovom trisdvadsaťtri eur a päťdesiatdva centov) na účet obchodnej spoločnosti BIZOŇ & PARTNERS, s. r. o., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú

neopodstatnenosť je tiež absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (m. m. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne...

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

V nadväznosti na namietané porušenie označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd zdôrazňuje, že ich integrálnou súčasťou je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom právnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (m. m. I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (m. m. II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04).

Podstata argumentácie sťažovateľky, ktorou namieta uznesenie krajského súdu, sa koncentruje na nedostatky jeho odôvodnenia, pričom tvrdí, že krajský súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nezohľadnil relevantné okolnosti, z ktorých mala objektívne vyplývať možnosť, že sudca konajúci vo veci je zaujatý.

Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že v konaní o sťažnosti sťažovateľky pred ústavným súdom nie je jeho úlohou dať sťažovateľke odpoveď na otázku, či v okolnostiach danej veci je dôvodné spochybniť nezaujatosť namietaného sudcu, ak tvrdí, že jej opakovane nezákonným rozhodnutím odňal možnosť konať pred súdom. Ústavný súd v konaní o sťažnosti sťažovateľky skúma to, či sa krajský súd s námietkou zaujatosti uplatnenou sťažovateľkou v okolnostiach danej veci vysporiadal ústavne konformným spôsobom.

Krajský súd v napadnutom rozhodnutí uviedol (pozri citáciu na s. 3 tohto rozhodnutia), že sa neuspokojil len so subjektívnym posudzovaním námietky zaujatosti, ale zameral sa práve na posúdenie jej objektívnej stránky a dospel k záveru, že namietaných pochybení sa namietaný sudca okresného súdu dopustil v súvislosti s nedôsledným odôvodnením svojho meritórneho rozhodnutia, keď sa nevysporiadal so všetkými procesnými návrhmi sťažovateľky. Krajský súd na rozdiel od názoru sťažovateľky neposúdil v okolnostiach danej veci postup okresného súdu ako taký, ktorý by sponchybňoval nezaujatosť namietaného sudcu. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia okrem iného hodnotil aj časový aspekt nesústredeného postupu sudcu a prihliadal aj na absenciu iných skutočností nasvedčujúcich jeho možnej zaujatosti voči sťažovateľke.

K námietke sťažovateľky, podľa ktorej krajský súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia bližšie neozrejmil, na základe akých úvah dospel k záveru o skutkovej a právnej obťažnosti veci, keď na ňu prihliadal pri posudzovaní namietaného postupu sudcu, ústavný súd uvádza, že v okolnostiach danej veci aj jej prípadné nedostatočné odôvodnenie nemá za následok porušenie sťažovateľkou označených práv, pretože napadnuté rozhodnutie obsahuje dostatok iných dôvodov odôvodňujúcich jeho výrokovú časť.

Podľa názoru ústavného súdu nie je sťažovateľkou namietané rozhodnutie krajského súdu zjavne neodôvodnené ani arbitrárne a ani nie je v rozpore s účelom právnych noriem garantujúcich nestrannosť a nezaujatosť sudcu.

Ústavný súd nezistil ani sťažovateľkou uvádzané odchýlenie sa od doterajšej judikatúry ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá vyžaduje preskúmanie nielen subjektívneho pocitu nezaujatosti, ale aj objektívneho zdania nezaujatosti sudcu, keďže, ako už bolo uvedené, krajský súd skúmal aj objektívnu stránku zaujatosti.

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd odôvodnil napadnuté rozhodnutie ústavne konformným spôsobom. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého postupu a rozhodnutia krajského súdu.

Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny, sťažovateľka jeho porušenie vnímala ako sekundárny dôsledok porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a okrem všeobecného tvrdenia o porušení práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi neuviedla žiadnu špecifickú námietku týkajúcu sa tohto základného práva.

Vzhľadom na to, ako sťažovateľka podanú sťažnosť v tejto časti odôvodnila, ústavný súd s poukazom na svoje predchádzajúce závery o sťažovateľkou namietanom porušení označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru konštatuje, že nezistil také skutočnosti, ktoré by signalizovali možnosť vyslovenia porušenia základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny.

Ústavný súd, opierajúc sa o tieto závery, vo vzťahu k námietkam sťažovateľky o porušení jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dospel k záveru, že krajský súd rozhodol tak, že nie je reálne predpokladať, aby po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné prijať záver o ich porušení. Ústavný súd preto sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci (návrhu na zrušenie napadnutého uznesenia krajského súdu

a na priznanie úhrady trov konania) stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. marca 2014